

Folkets Hus i Herräng 100 år

Anförande vid 100 årsjubileet den 23 september 2007

Av Lars Nylén

Folkets Hus i Herräng 100 år

Anförande vid 100 årsjubileet den 23 september 2007

Lars Nylén

Folkets Hus i Herräng fyller 100 år. Det handlar alltså om tre saker: Herräng, Folkets Hus och 100 år.

När man träffar hundraåringar brukar det bli mycket tal om hur det var förr och hur det blivit.

Det är oerhört mycket som har hänt i vårt samhälle under de här 100 åren, från 1907 till nutid. Man kan utan vidare säga att de samhällsförändringarna som skett på många vis syns väldigt tydligt i Herräng. När jag tänker tillbaka så är det en massa olika bilder och intryck som dyker upp. Jag tänkte lyfta fram några här i dag, från Herräng förr och Folkets Hus. Det är mina bilder, men bara några av alla de bilder jag har av Herräng och livet i det samhälle och i den skärgård där jag växte upp och alltjämt känner mig rotad och tillbringar en stor del av min fritid.

Året 1907 bildas alltså en Folkets Hus förening och som första uppgift bygger man en samlingslokal som invigs i oktober samma år, trots att dörrar, fönster och golv saknas. Det var handlingskraftigt. Året 1905 hade det varit revolution i Ryssland. Finland som vi förlorade 1809 var i personalunion med Ryssland. Det innebar att då gick ryska gränsen i Ålands hav. 1907 är året efter den stora jordbävningen i San Fransisco. Året 1907 gav Selma Lagerlöf ut sin bok "Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige", läsebok för folkskolan. Oscar II, var 78 år gammal, avled den 8 december det här året och följdes av Gustav V. 1907 är året innan den första T-forden rullar av det löpande bandet i Detroit. Det fanns inget Hallstavik.

Carl Dahlberg gjorde vid sekelskiftet ett besök i Herräng och berättar i Svenska Turistföreningens årsskrift 1902 om besöket: "Sedan vi rest inemot tvenne mil från sista järnvägsstationen (Häverösund/Häverödal), inträffar något, som man får vara beredd på i Roslagen men som i alla fall förvånar främlingen. Med ens skiftar naturen skaplynne. Nyss kall och ogästvänlig, som det förefaller blir den helt plötsligt af en ymnig rikedom och fågring. Från bergknallarnas bygd komma vi utan öfvergång in i den allra härligaste park af olika slags högstammiga löfträd. Den mjukaste, själfansade gräsmattan kläder denna jord, som nyss såg så kantig ut. Till och med landsvägen börjar blifva hygglig och slingrar sig i sirliga bukter hufvudsakligen i

det horisontella planet. Det är en det sydliga Sveriges yppighet å träd och mark. Det är Herräng.

Herräng uppfattas olika beroende på när och hur man nalkas samhället. Kommer man sjövägen från avlägsen hamn eller från ytterskärgården, eller längs landsvägen eller är man, som jag, född och uppvuxen på platsen är intrycken av Herräng väldigt olika.

Har man kommit till Herräng först på 1970-talet eller senare, när gruvdriften upphört, masugnarna släckts, järnbruket blivit gjuteri och hamnen först blivit livlös och spöklik och sen återuppstått som marina har man mött ett annat Herräng. Jag märker det särskilt tydligt när jag talar om samhället med fritidsboende. Referenserna är helt olika, som om vi beskrev olika platser, skilda världar.

Under första halvan av 1900-talet var Herräng en livfull plats. Mycket av det som då var dominerande i bilden finns över huvud taget inte längre. Så när jag går runt och i mina minnen ser 1950- och 1960-talens Herräng framför mig, ser jag en massa byggnader och verksamheter där andra bara ser buskar och träd. Det kan vara svårt att förstå hur Herräng såg ut i sin fulla blom på 50- och 60-talen.

Låt oss först ta oss till Herräng sjövägen. Det var det mest naturliga förr i världen och känns naturligt för mig också som ordförande i Roslagens Sjöfartsminnesförening sen 1981. Vi kommer på nordlig kurs upp genom Östersjön och söker oss in mot en av världen vidsträcktaste och vackraste skärgårdar, Upplandskusten. En fyrbordig skötbåt med två sprisegel kommer ut från Byholmalandet (Grisslehamn). Det är en postrote från rikssvenska sidan på väg med post och en passagerare över till Åland. Framför oss ligger Singö. Här möter oss sedan 1450-talet kronans allmänna fiskeskär Måsesten, Gåssten och Roten, delar av Häverö socken, d.v.s. samma socken som Herräng hör till. Här ute bärgade singöborna och många utsocknes "fiskeborgare" med skötar och not "havets silver", strömming som saltades ner och sedan således eller byttes mot fastlandsböndernas råg. Här kunde vi i slutet av 1600-talet se personer röra sig med videoklykor på öarnas karga berghällar. Med sina slagrutor letade de inte efter vattenådror utan efter järnmalm. Dannemoramalmen och det därav framställda smidesjärnet var av yppersta kvalité, välkänt och efterfrågat i Europa. Efterfrågan var stor och fyndigheterna kring Singöfjärden var väl kända och bearbetades redan vid mitten av 1500-talet. Åtminstone sedan slutet av 1500-talet pågick det gruvdrift i Herräng och fram till våra dagar.

För att komma in på Singöfjärden och till hamnen i Herräng, Kuggwassängen som det hette förr, kan vi välja att segla genom Singö Sund mellan Singö och Fogdö. Där låg ryssen med sina galejor och örlogsskepp när han härjade norra Roslagskusten år 1719. Det var först den 16 november 1955 som Singö fick en bro som knöt ihop öarna och gav vägförbindelse med fastlandet. Det ändrade på resandeströmmarna.

Från år 1753 har sjöfararen, som alternativ, möjlighet att med skott eller flagga ge tecken till de tre lotsarna vid lotsuppassningen på Måsesten mitt emot Svartklubben där en fyrbåk uppfördes år 1819. Då får vi "ledsagare som säger leden" från sjön genom det yttersta havsbandet och de farofyllda vattnen runt Singö och in på Singö Fiöhlen, som fjärden utanför Herräng benämndes fram på 1700-talet. Mellan Rörsjär och Granskäret skymtar vi lastageplatsen. Under halva nittonhundratalet kunde man redan på långt håll ute på Singöfjärden lätt navigera sig fram mot Herräng med hjälp av de höga skorstenarna vid järnbrukets hytta (skorstenarna är numera rivna). Så småningom syns en hög, gul strandkant, inte alldeles olik Dovers kritklippor. Den är uppbyggd av en linbana som ur svängande burkar tömmer högar av slagg från hyttan. Det rasslar och skramlar om linbanan, men nu är den borta även om några av träkonstruktionerna finns kvar ännu en tid. Bakom slagghögarna fångar blicken taket på det långa svarta kolhuset från 1901 (nu borta). Vid kajerna ligger bogserbåtarna *Vulkan* och *Oden*, några pråmar och ett par lastbåtar med tysk flagg i aktern. Det är koksbåtarna *Borelly* och *Ostfriesland* (såna båtar kommer inte längre till Herräng). Det slamrar över fjärden när tackjärn släpps ner i lastrummen på fartygen. Vi minns med stolthet att Herräng och sjöfarten kring gruvsamhället har haft stor betydelse även utanför Norra Roslagen.

Fram till det att Singöbron blev färdig 1955, kan vi även ta ångbåten från Singö eller Östhammar eller passbåten från Singö till bryggan i Herräng. Där står den beige-gula Scaniabussen med nummer 117 från SLO (Stockholms Läns Omnibussaktiebolag), den gamla länstrafiken, och väntar med Buss-Anders, Kalle Svensson eller Artur Linderis bakom ratten.

Vi hade även kunnat komma landvägen med pustande ånglok längs Stockholm-Roslagens Järnväg till Häverösund, sedermera Häverödal, dit järnvägen nådde 1898 (Roslagsbanan). Vi stiger av vid ändstationen och lånar en cykel av handelsmannen och beger oss norrut, mot Hallsta by. Byn består av ett sågverk, några bondgårdar och en skeppshandel. Det bor omkring 150 människor i byn, men snart stundar nya tider

berättar skeppshandlaren, för nu i sommar 1913, ska Holmen i Norrköping börja bygga ett helt nytt pappersbruk på östra sidan av Edeboviken. Det ska komma folk från alla delar av Sverige för att arbeta med det nya bruket och ett helt nytt samhälle kommer att växa upp, berättar handlaren. Så trampar vi vidare.

Till Herräng skulle man egentligen ha cyklat via Häverö kyrka, Kusby och längs gamla Kornnäsleden. Vår färd söker sig dock norrut längs steniga, slingrande gångstigar genom granskogen mot Mörtö. Det hade varit enklare att färdas sjövägen längs Edeboviken mot Herräng. Det inser vi snart.

Den asfalterade landsväg som vi idag åker på följer in stort det vägbygge som skedde mellan Häverösund och Herräng under de ekonomisk svåra åren i början av 1920-talet. När driften i gruvbolaget inskränktes och en tid låg helt nere fick några herrängsbor nödhjälpsarbeten i vägbygget genom Södra Sveriges Statsarbeten under Arbetslöshetskommissionen.

Vi som levt våra barn- och ungdomsår i Herräng bevarar en mängd olika bilder och intryck av brukssamhället i våra minnen.

Man visste lätt när en främmande lastbåt låg i hamnen. Då kom sjömän gående i grupp längs landsvägen mot Hallsta. Det talades tyska och holländska. Då gällde det att kasta sig på cykeln och åka ner till kajen. Från pålkajen eller den lilla bogserbåten *Rex* kunde man kolla in båten som nyss kommit in och gav en fläkt av vida världen. Samtidigt kunde man kasta ut en metrev och ha vakade ett öga på det rödvita korkflötet som guppade i takt med att mörtarna nafsade i betet. Det var fascinerande att samla etiketter från spritflaskor, för genom hamnen kom flaskor som aldrig fanns i leveranserna från Systembolaget i Öregrund.

Det hände hela tiden saker nere vid kajen och var det någon gång lugnt kunde man själv hitta på spännande saker. Att klättra omkring på bogserbåtarna, i bryggornas påverk och balansera på skeletten till de sänkta pråmarna vid slagghögarna. Det var spännande. Likaså kittlade en tur med slaggburkarna i linbanan. Det var inte mycket till inhägnad av hamnområdet, men en och annan barsk stämman kunde höras och som gjorde att äventyren måste prövas med vaksamhet.

På höstarna, när det var säsong för militära repövningar, var det ofta som det låg militärbåtar i hamnen. De deltog i övningar och transport

av kustartillerister som kom på cykel i långa led tolkandes efter traktorer. De skulle ut till Stora Roten och Råstens udde för att öva krig i Havsbandslinjen. Hade man då tur kunde man bli bjuden på kokt korv från någon av Kronans köksvagnar - någonstans i skogen. Annars mins jag väl hur Linus Jansson körde omkring med sin skåpbil och sålde charkuterier på gårdarna. ”Kom och köp alltsammans frun”, ropade han upp i stugorna. Och varmkorven han hade var jättegod, även kall.

Att ligga under staketet vid kanten av Eknäsgruvan och spana ner i avgrunden, kasta ner en sten och lyssna efter plasket i vattnet 185 meter ner i botten av dagbrottet, var en annan, men förbjuden, sysselsättning. Däremot var det tillåtet att vintertid åka skidor på de stora gråbergstipparna och mackadamhögarna, numera jämnade med marken. Ett betongschakt vid en av lastplatserna finns kvar och har påpassligt försetts med ett T, som vore det ändstationen på någon av Stockholms tunnelbanelinjer.

På vintern kunde man liksom nu med spark eller skridskor ge sig ut på Singöfjärdens is för att besöka Smultronskäret med sin familjegrav full av nerbrutna träpråmar och järnskrov. Att gunga på isen när någon lastbåt passerade i isrännan på väg till eller från Hallstavik eller Hargshamn var spännande, men livsfarligt. Eller så spelade man hockey på något av de tillfrusna gruvhållen. Men man fick se upp så man inte fastnade i några grästorvor eller infrusna grenar. Ibland kunde man spela hockey nere på isbanan vid kajen, dvs. där Marinan idag har sin husvagnscamp.

I backen strax ovanför hamnen bodde Uno Lindman med familj. Han hade som bisyssla att vara radiohandlare och reparerade också radioapparater. Där kom en av Herrängs första tv-apparater. Tv-sändningar inleddes av Radiotjänst officiellt i Sverige den 4 september 1956. Uno ställde en tv-apparat i fönstret så att vi andra, som ännu inte hade en tv kunde stå utanför och titta på programmen. Bilden var svartvit, färg i rutan blev det först 1970, och ofta rullade bilden upp och ner i rutan. Man kunde sitta länge och titta på testbilden innan programmen började: Tekniskt Magasin, Kvitt eller Dubbelt eller Perry Mason. På den tiden telefonerade man med beställningar från telefonstation till telefonstation, vevade på telefonen så det ringde på telefonstationen och så begärde man hos telefonisten att bli kopplad, till exempel hem till oss: ”Herräng 68”, det vill säga till polisen. Sen kom automattelefonerna med petmoj och vi fick riktnummer och femsiffriga nummer. Herräng 68 blev nu 0175-13068.

När man gick i småskolan skulle man som ordningsman också gå och hämta mjölk åt fröken, Ester Lund eller Ester Toll. Det var före den pyramidformade orangerödsvita tetrapackens intåg. Det gjorde man vid Haga, som då var ett av samhällets handelscentra. Där fanns Konsumaffären med bensinpump, Haga café, Falkenströms café och bageri med godisautomat vid entrétrappen och samhällets enda jukebox – Rock and Roll, Bill Haley med Shake, Rattle and Roll och Rock around the clock (1954), Elvis the King och Tommy Steel konkurrerade med Siv Malmqvist. I Caféet fanns även ett flipperspel. Intill låg posten hos Bergs, som sonen Harry Berg skötte – iklädd svart kontorsrock, som sig borde på den tiden. Så småningom tog Majlis Pettersson, som är med här i dag, över ruljansen och då flyttade postkontoret till Slaktar-Arnes nya hus. Konsumaffären är borta. Den ersattes av den nya affären som nu heter Kuggen. Konditoriet var under några år värdshus och Pub Rospiggen, ganska stimmig i vecksluten. Men så brann även det huset upp. Typiskt för gamla byggnader i Herräng var att det som inte brann upp av våda, eldades upp vid brandövningar som gamla skolan och gruvlaven vid Hägnan (1969).

I samhället hördes på 50- och 60-talen en massa ljud, som nu säkert skulle vara klassade som störande buller. Det var ljud som gjorde samhället till ett levande väsen. Berg ur gruvan krossades vid Eknäs. Skrammel och gnissel hördes från linbanan mellan Eknäsgruvan och anrikningsverket vid järnbruket. Malmtåget mellan gruvan vid Hägnan och bruket rasslade sig sakta fram på sitt smalspår. Än i dag hittar vi lätt den gamla järnvägsbanken. Det klirrade från tackjärn som tappades i hyttan eller lastades med stora magnetkranar på lastbilarna. Masugnen dånade och fläktar susade. Linbanan med sina burkar vid slagghögarna rasslade och gnisslade. Hesa signaler från båtar blandade sig med vassa signaler från långtradare. Ibland kunde man höra det dova basmullret från fartygsmaskiner under gång i Edeboviken eller till havs och som hade sin kontrapunkt i mistsignalen från Svartklubben när det var tjocka till havs och vind från öster.

Brytningen i Spatgruvan lades ner 1959 och två år senare, 1961, avslutades all gruvbrytning i Herrängsfältet (Hägnadsgruvan och Eknäsgruvan). Laven från 1918 vid Eknäsgruvan, detta ståtliga kännetecken i falu rödfärg, var tänkt att bevaras som industriminne, men tyvärr brann den ned 1982. När gruvdriften upphörde köptes istället malm till järnframställningen från andra gruvor och lastbilar med slig dånade fram på Herrängsvägen. Ramhällarn körde nog värst av alla. På den tiden körde vi på vänster sida (fram till 1967). Driften vid järnverket upphörde fredagen den 4 juli 1969. Samma år flyttade

Ernst V Andersson Gjuteri AB, nuvarande Roslagsgjuteriet AB in i lokalerna och gjuteriet finns än i dag, även om industrilokalerna nu har en mycket annorlunda siluett.

Det mesta av Herrängs karakteristiska byggnader är alltså borta för evigt, men jag ser dem tydligt när jag åker runt i samhället och har dem på foto hemmavid. Men nya Folkets Hus, invigt den 20 december 1953 består. Jag minns också gamla Folkets Hus nere vid Skeppshusviken i Hensvik, viken kom ju med tiden även att kallas just för Folkhetshusviken. Jag minns hur jag och mormor Tekla såg en Kalle Anka film i gamla Folkets Hus. Bilden på duken flämtade som följd av kolstavarna som åstadkom ljuset i filmmaskinernas båggljuslampor. Men jag var liten och Kalle Anka var grym, så jag blev rädd och kanske är det därför som jag minns episoden. Folkets Hus blev ganska snart en av de stora svenska biografkedjorna.

I nya Folkets Hus var det Åsa-Nisse: Åsa-Nisse på hal is (1954), Åsa-Nisse ordnar allt med kompisen Klabbarn och Knohults lanthandlare Sjöqvist. I varje Åsa Nisse-film var det något actioninslag, men inte mycket action ändå jämfört med dagens filmer. Åsa-Nisse flyger i luften från 1956 lär ha fått filmhistoriens kortaste recension. ”Far i frid”. Så kunde man se Alla tiders 91: an Karlsson och hans bravader tillsammans med fifflaren 87: an, bevärningar som retade gallfeber på överste Gyllenskalp, majoren Morgonkröök och furir Revär. Och så alla cowboyfilmer och krigsfilmer som Bron över floden Kwai. Folket Hus biograf var ju inte bara för oss herrängsbor, utan hit kom man även från Singö för att titta på film. När Lajka, som första levande varelse, sköts upp i rymden med Sputnik 2 gick vi alla ut i den mörka kvällen för att se Sputniken bland stjärnorna på himlen.

I nya Folkets Hus var det bekvämt att gå på bio. Där åt man också skollunch på dagarna. Den kom med Gröt-Alriks taxi från Hallstavik och även om Rut Jansson och de andra mattanerna gjorde sitt bästa var potatisen inte särskilt aptitlig efter resan från Hallsta och blodpuddingen var hård som skosulor, tyckte många av oss. Kylskåp och frysboxar var ännu ovanligt i hemmet och platsaker började göra sitt intåg I Folkets Hus hade Frälsis från Hallstavik ungdomsträffar och här kunde man låna böcker när Folkets Hus för första gången var bibliotek. Det skötte då folkskoleläraren Rickard Lirén.

Varje år i december var det luciafirande i Folkets Hus. Folkskolans klasser hade under hösten repeterat in pjäser och sketcher som nu spelades upp för stolta föräldrar och andra. Så kom lucia med tärnor,

tärngossar och tomtar. Det var en höjdpunkt innan jullovet. Det gjorde också Folkets Hus till den givna platsen för gemensamma aktiviteter i Herräng med omnejd. En annan plats för gemensamma aktiviteter var Eken. Eken var just den stora eken vid "tegelhögen", det nya hyreshuset vid nya Konsum, nuvarande Kuggen. Där var det i januari Knutmassofirande. Vi klädde ut oss och samlades vid Eken där det var dans kring granen och utdelning av godispåsar. Jag vann pris en gång, utklädd till Napoleon.

Så här kan man hålla på och minnas. Men det känns viktigt i ett samhälle där så mycket som skapade samhället är helt borta i dag. Då kan man vara glad åt all de bilder och notiser som finns bevarade genom tidningarna där hyttingenjören Nils Forslund extraknäckte som journalisten "Sili", liksom åt alla miljöer som vår lärare Bertil Mattson bevarat åt eftervärlden i sina teckningar och målningar. Folkets Hus, inte minst salen där vi nu är, är full med målningar av Bertil. Jag ser här på väggarna hans tavla med den gamla gruvlaven vid Eknäsgruvan och de faluröda sjöbodarna vid Uddhamn och bron över till Brännskäret. Vid hade vår roddbåt på Brännskäret just där vid bron. När jag var barn kunde man ro under bron österut mot östra udden på Brännskäret, där det brukade vara simskola på somrarna.

I sammanhanget måste även Roger J. Toll nämnas. Han har gjort ett enastående arbete som marin hembygdsforskare. Jag är också glad åt det dokumentationsarbete som Folkets Hus föreningen gjort genom åren. Annars hade säkert mycket fallit i glömska för länge sen.

För 25 år sen, kom dansarna till Herräng och Folkets Hus. Numera är Herräng Dance Camp känt världen över som världens största lindy-hop-läger. Fem sommarveckor varje år kommer entusiastiska dansare från hela världen för att förkovra sig i lindy hop, boogie woogie, stepp och balboa. Sedan 1982 har Herräng varit centrum för en världshändelse. När Svante Grundberg gjorde en tv-dokumentär om danslägret blev Herräng Herräng och känt i bara över världen och Harlem New York, utan även i resten av Norrtälje kommun. Det är givetvis roligt att vara känt för världens främsta swingläger.

Under dessa fyra veckor blomstrar Herräng och bjuder, återigen, på såväl pub och café som dans fram till småtimmarna. Det sägs att Herräng Dance Camp kan vara beroendeframkallande. Det finns många som återvänder sommar efter sommar, kanske inte som kursdeltagare varje gång, utan bara för att inandas atmosfären.

Tjugofem år med dansen är ju egentligen ingenting jämfört med 100 år med Folkets Hus i Herräng.

Folkets Hus är en viktig samlingslokal i samhället och som stått sig och utvecklats även i bistra tider av lågkonjunkturer och strukturomvandlingar. Det kräver eldsjälar och entusiaster och sådana har det funnits och finns alltjämt i Herräng.

Ett samhälle vid sjön, tror jag alltid kommer att ha en framtid. För ungdomen som idag dras med i en gränslös internationell livspuls kan Herräng säkert kännas nattsvart, som en ruggig höstkväll året runt.

Upprinnelsen under sent 1800-tal till att Folkets hus bildades över hela landet var behoven av gemensamma möteslokaler. Både för regelrätta möten, men också för studieverksamhet och kulturella evenemang. Verksamheten var nära förbunden med fackföreningsrörelsen, kampen för allmän rösträtt och andra sociala reformer. Då lades samlingslokalerna utanför centrum, som i Hensvik. Företagsledning och kommuner vågade inte upplåta mark till såna revolutionerande och upproriska institutioner som Folkets Hus-föreningar. Tiden har ändrats.

Det är lätt att förstå den betydelse Folkets Hus i Herräng har haft för samhället och dess innevånare under dessa 100 år. Omvänt – hur skulle det ha varit utan Folkets Hus. Fattigt helt enkelt. Kolsvart. Jag är långt ifrån säker på att något annat skulle ha fyllt det tomrummet, om vi inte haft ett Folkets Hus i Herräng.

Men en lokal är ju inget i sig, om den inte fylls med verksamhet. Folkets Hus som idé är därför viktig i ett samhälle. Där kan olika intressen samsas och utvecklas och många olika föreningar och aktiviteter få en naturlig arena. Därför finns det en sån här dag all anledning att också uppmärksamma och varmt tacka alla de eldsjälar som hjälpt till att ge Herrängs Folkets Hus ett innehåll. Utan er hade huset bara varit en tom ekande lokal. Att sen göra det på ett sånt sätt att man hjälper till att utveckla samhället och dess innevånare, det binder ihop förr, med i dag och i morgon, det är angeläget och berömvärt. Det ger en extra dimension i förhållande till televisionen, en av de stora konkurrenterna. Folkets Hus ger gemenskap och det är viktigt.

En samlingslokal som Folkets Hus, med all sin mångfacetterade verksamhet, tror jag spelar en mycket viktig roll i att ge samhället en identitet. Så kommer det att vara även i framtiden.

Så låt mig avslutningsvis få tacka Folkets Hus för de här hundra åren och önska jubilarerna allt gott för framtiden. Det arbete ni utför är viktigt.

Stort tack och all lycka för framtiden!

Lars Nylén

Född 1947.

Föräldrar: Ingegerd Nylén, född Strömberg, damfrisörska och Henning Nylén, polis.

Uppvuxen i föräldrahemmet vid infarten till Herräng där mamman hade sin damfrisering och pappan hade poliskontor.

Utbildning: realskola i Hallstavik, studentexamen i Norrtälje 1968, jur.kand. vid Uppsala universitet 1974, polischefsutbildning vid polisskolan i Solna samt FBI National Academy 1985 och vid Royal Canadian Mounted Police, mm.

Tjänstgöring: Polischef i Uppsala län åren 1975-1996, därvid polismästare i Norduppland (Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner) 1986-1992 och länspolismästare i Uppsala län 1992-1996, rikskriminalchef 1996-2004 och generaldirektör och chef för Kriminalvården 2004- f.n.

Ordförande i Roslagens Sjöfartsminnesförening sedan 19981 och f.n., med huvudsaklig verksamhet årsboken Rospiggen, Roslagens Sjöfartsmuseum, Älmsta Väddö och postrodden över Ålands hav (själv deltagit i rodden tio gånger).

Gift med professor och överläkare Gun Heimer.

I tidigare äktenskap barnen Karin (f. 1977), Sara (f. 1980) och Ida (f. 1983).